

Høring – forslag til regler om bruk av fysisk inngripen for å avverge at en elev utsetter noen for psykiske krenkelser eller vesentlig forstyrrer undervisningen for andre elever.

Skolenes landsforbund støtter forslagene om endringer i § 13-4 i lov 9.juni 2023 nr. 30 om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa, samt de tilsvarende forslagene i lov 4. juli 2003 nr. 84 om private skolar med rett til statstilskott.

Skolenes landsforbund støttet også i hovedsak forslagene fra Kunnskapsdepartementet i høringen om «Forslag til regler om avverging av skade og bruk av fysisk inngripen i ny opplæringslov og privatskoleloven», som var i fjor.

Vi hadde imidlertid disse merknadene:

1. Etter opplæringslovens § 13-1 kan rektor gi lærere anledning til å vise bort elever fra en opplæringsøkt som læreren selv har ansvar for i opp til to klokketimer.

Dette vil være aktuelt i situasjoner der en elev forstyrrer eller ødelegger for undervisningen på en måte som fører til en uholdbar undervisningssituasjon. Bortvisning vil selvsagt være siste utvei etter at alle andre forsøk på å roe ned eleven ikke har lyktes.

Men hva skjer da hvis eleven nekter å forlate klasserommet og fortsetter å bråke? Ut fra departementets vurderinger i **4.3.4 Situasjoner der elever forstyrrer eller ødelegger for undervisning** vil ikke læreren kunne bruke fysisk makt for å effektivt gjennomføre bortvisningen. Departementet skriver:

«Departementet mener at forstyrrelser og uro i utgangspunktet må håndteres med en faglig-pedagogisk tilnærming, og at å bruke fysisk makt i slike situasjoner ikke er løsningen.

Departementet vil også vise til at hensynet til å forhindre at elever forstyrrer eller ødelegger for undervisning ikke veier like tungt som hensynet til å unngå skade på person og vesentlig skade på eiendom, og mener dette taler mot å åpne for bruk av fysisk inngripen i slike situasjoner.

....

På bakgrunn av dette åpner ikke departementets forslag for å kunne bruke fysisk makt mot elever som forstyrrer eller ødelegger for undervisning.»

Skolenes landsforbund mener at i slike tilfeller må læreren kunne bruke mild fysisk makt for å få den bortviste eleven ut av klasserommet. Hvis ikke, vil dette undergrave lærerens autoritet. Det vil også være et alvorlig brudd på § 12-2 for de andre elevene i klassen.

Skal læreren i slike situasjoner melde fra til rektor om at de andre elevene ikke har det trygt og godt i klassen, jf. § 12-4? Et åpenbart tiltak etter § 12-4 vil da være å få den bortviste eleven ut av klassen, men det kan man altså ikke gjøre om eleven motsetter seg dette. Catch 22.

Skal man ta de andre elevene i klassen på alvor, og sikre dem et trygt og godt læringsmiljø, må det være mulig å fjerne elever som forstyrrer eller ødelegger for undervisningen.

2.Skolenes landsforbund vil foreslå at ny § 13-3 skal hete *Plikt til forebygging og oppfølging*

Hvis en elev stadig havner i den situasjonen at en ansatt må bruke fysisk makt, bør loven inneholde en plikt til å lage en tiltaksplan for denne eleven. En slik plikt kan muligens utledes av lovteksten, men vi syns det bør skrives i klartekst.

En ny setning i paragrafen kunne være: *Elevlar som det gjentatte gonger må brukast fysisk makt mot, skal ha ein eigen tiltaksplan.*

Skolenes landsforbund er svært fornøyd med at KD har lyttet til vår første merknad, og nå foreslår det vi påpekte. Vi ber KD også ta en ny vurdering på vår andre merknad. Vi mener fortsatt at loven hadde blitt tydeligere hvis det stod i klartekst at disse elevene skal ha en egen tiltaksplan.